



PRÍKLADY INOVAČNÝCH VZDELÁVACÍCH AKTIVÍT PRE SENIOROV V EURÓPE

Erik Selecký

Centrum ďalšieho
vzdelávania

Technická univerzita vo
Zvolene



TECHNICAL UNIVERSITY IN ZVOLEN

 **UNIVERSITY**
OF THE THIRD AGE

INOVÁCIA

- zavádzanie nového postupu, výrobku, služby na trh (všeobecná definícia)
- nové nástroje, postupy, procesy, metódy a formy (vzdelávacie hľadisko)

Inovatívne prístupy:

- pozitíva
- negatíva

Pri zavádzaní inovatívnych metód do edukácie seniorov by sme nemali zabudnúť najmä na funkčnosť a efektívnosť, kedy sú vhodné a kedy nie.

Sociálny kontakt je vo vzdelávaní seniorov na prvom mieste.



50+



IDEMASAP 50+

Increase and development of manual skills and physical vitality of citizens of the European Union over 50 years

- Medzinárodný projekt financovaný z Erasmus plus
- Koordinátor projektu: Technická univerzita vo Zvolene

Partneri projektu:

- Associação Rede de Universidades da Terceira Idade Almerim, Portugal
- Uniwersytet Trzeciego Wieku w Lubsku, Poland
- Mendel university in Brno, Czech republic
- Fundacion Universidade da Coruna, Spain
- Doba realizácie projektu september 2018 – august 2021



ZÁKLADNÉ VÝSTUPY PROJEKTU

- Zapojenie sa **100 študentov** (seniorov) do aktivít aj do mobilít (20 za partnera)
- Zapojenie sa **10 – 20 lektorov** do zdieľania „best practice“
- Vytvorenie študijných programov zameraných na tvorivé dielne (manuálne zručnosti) a pohybové aktivity (šport)
- Výstupy projektu (v anglickom jazyku)
 - Video - 3x10 min šport + 3x10 min tvorivé dielne
 - Študijný materiál 20 strán/krajina/študijný odbor
 - Konferencie a semináre
 - Prieskum zameraný na zdieľanie „best practice“ a inovačných metód, postupov vo vzdelávaní

Pohybové aktivity (AquaAerobic, Zumba, Yoga, Turistika, Walking football, Rafting...)





Tvorivé dielne (maľovanie, akvarel, aranžovanie, obrázky na drevo, drôťkovanie, maľba na sklo, pletenie z papiera...)





MEDZIGENERAČNÉ UČENIE

„Medzigeneračné učenie“ (intergenerational learning)

- Medzigeneračné aktivity zamerané na znižovanie medzigeneračnej priepasti a zvyšovanie sociálnej súdržnosti v spoločnosti.
- Medzigeneračný vzdelávací program MENDELU je určený pre starých rodičov (seniorov, ktorí sa aktívne zúčastňujú VU3V MENDELU) a ich vnúčatá sú vo veku od 9 do 13 rokov. Každý senior môže do programu prihlásiť jedno vnúča.
- Program je rozdelený na šesť stretnutí, ktoré majú formu terénnych cvičení, zameraných na rastlinnú a živočíšnu ríšu. Vzdelávanie v týchto témach prebieha priamo v praxi a účastníci si môžu všetko pozrieť, alebo si to vyskúšať.

Výhody: získanie nových znalostí; znižovanie medzigeneračnej priepasti; zvyšovanie sociálnej súdržnosti v spoločnosti; podpora aktívneho starnutia; pravidelné stretnutia starých rodičov s vnúčatami.

Nevýhody: veľká náročnosť na prípravu; veľká náročnosť pre lektora viesť dve cieľové skupiny; sklbenie odbornej a pedagogickej kvality lektora; obmedzený počet osôb; starí rodičia môžu prísť len s jedným vnúčatom.



MEDZIGENERAČNÁ SPOLUPRÁCA

„Medzigeneračná spolupráca“ (intergenerational cooperation)

- Medzigeneračná spolupráca UTV vs základná a stredná škola
- Deti sa učia od dospelých. Tento predpoklad vychádza zo získaných vedomostí, zručností, skúseností počas života. Aj vďaka tejto aktivite udržiavajú študenti seniori nepretržitý kontakt s duchom mladosti a bezstarostnosti. Vzdelávanie sa realizuje veľmi prirodzeným spôsobom – konverzáciou, spoločnými akciami, vzájomnou pomocou.

Výhody: vzájomný prospech pre obe strany – starších aj mladších; kombinácia mladej kreativity a skúsenosti starších ľudí v rámci spoločných aktivít; informovanie mladých ľudí o dôležitosti staršej generácie pre spoločnosť; informovanie starších ľudí o dôležitosti tvorivosti mladšej generácie; mladší ľudia učia starších, ako sa vyhnúť nebezpečenstvu v oblasti nových IKT.

Nevýhody: časový priestor na spoluprácu.



„Vzdelávanie seniorov rovného s rovným“ (peer to peer education)

- Vzdelávanie rovného s rovným (študenti seniori učia študentov seniorov)
- od roku 2018 na UTV Coruna: komunikačné zručnosti, IT vzdelávanie, jazykové vzdelávanie, tvorivé dielne

Najskôr majú študenti – lektori formálne stretnutie s pedagógom a následne môžu viesť skupiny svojich rovesníkov.

Výhody: študenti preberajú zodpovednosť za svoje vlastné učenie; o vyučovacom predmete sa dozvedia oveľa viac; obaja rovesníci seniori sa učia jeden od druhého; vzájomné vzdelávanie zvyšuje sebadôveru v procese učenia; zvyšujú sa komunikačné schopnosti.

Nevýhody: vzájomné učenie si vyžaduje dobré plánovanie a intenzívne sledovanie, je to náročné na čas a energiu; neakceptujú ho všetci študenti.



„Rádio Senior: mediálna gramotnosť a aktívne občianstvo“

- Rádio Senior je mediálny vzdelávací projekt, ktorý realizuje UTV Coruna.
- Cieľ: formovať, vytvárať a rozvíjať nástroje sociálnej komunikácie na podporu aktívnej účasti v občianskej spoločnosti
- Po vzdelávacom a praktickom tréningu sa začína vysielať fáza Rádio Senior. Rádio Senior má vysielať čas každý druhý týždeň s dĺžkou trvania 1 hodina naživo. Každý štvrtok sa seniori stretávajú pred vysielačom rozhodujú sa o obsahu a rozdeľujú si úlohy.

Výhody: oboznámenie študentov so sociálnou komunikáciou s využitím IT; získavanie vedomostí a zručností v informačnej a znalostnej spoločnosti; podpora galícijského jazyka ako prostriedku sociálnej komunikácie.

Nevýhody: projekt si vyžaduje aspoň strednodobý záväzok študenta seniora; pre lektora je to veľmi časovo náročné; spolupráca môže byť náročná.



TURISTICKÝ SPRIEVODCA

„Turistickí sprievodcovia“ (tourist guides)

- Turistickí sprievodcovia je vzdelávací aj kultúrny projekt.
- Partnerstvo s niekoľkými múzeami a obcami, aby mohli seniori študenti robiť sprievodcov v miestnych múzeách, alebo sprievodcov – pomocníkov v rámci kultúrnych aktivít v regióne.
- V rámci týchto aktivít si seniori neustále zdokonaľujú svoje vedomosti a sociálne zručnosti a zvyšujú svoju účasť na aktivitách v regióne.

Výhody: podpora motivácie starších ľudí na rozvoji aktivít regionálneho charakteru; zvyšuje sociálne kontakty a znižuje počet prípadov osamelosti a depresie; podporuje aktívne starnutie.

Nevýhody: ak projekt trvá dlhšie, seniori študenti majú tendenciu prestať pracovať skôr, ako projekt skončí.



WALKING FOOTBALL

„Chodiaci futbal“ (walking football)

- „Walking football“ (chodiaci futbal) je nový projekt organizácie RUTIS v spolupráci s Nadáciou Benfica Lisabon.
- Je to športový aj vzdelávací program pre seniorov zameraný na podporu aktívneho životného štýlu – hraním futbalu so zvláštnosťou pravidiel, kde seniori nemôžu behať.
- Táto zaujímavosť v pravidlách umožňuje seniorom aktívnu účasť aj v prípade fyzických problémov. Táto aktivita posilňuje fyzickú zdatnosť aj zdravý sociálny životný štýl.

Výhody: podpora pohybových aktivít seniorov; podpora zdravého životného štýlu.

Nevýhody: projekty niekedy fungujú lepšie v mestskom regióne ako vo vidieckych regiónoch.



WALKING FOOTBALL

d'alšie zaujímavosti...

- „Walking football“ história siaha do roku 1930
- 2012 prudší rozvoj
- International Walking Football Federation - <https://www.theiwff.com/>
- **Prvý svetový pohár v roku 2019** World Cup at Leyton Orient
- Muži - tisícky tímov kategórie: nad 50 rokov,
nad 60 a nad 70 rokov.
- Ženy - hrá sa od veku nad 40 rokov.





PRÍKLADY INOVÁCIÍ VO VZDELÁVACOM PROCESE

„SMS brány“

- Túto službu už využívajú niektoré verejné vysoké školy na účely vzdelávacieho procesu.
- Najväčšia výhoda je v rýchlosti doručenia, keďže väčšina ľudí má poruke mobilný telefón a nie je potrebné mať ho pripojený na internet.

Pre potreby seniorského vzdelávania si SMS bránu vieme predstaviť najmä v týchto situáciách:

- posunutie vyučovacej hodiny; zmena študijnej miestnosti; nesplnenie si študijných povinností (zaplatenie, nedodanie dokumentu...); pripomenutie významného podujatia (aj v deň organizovania); upozornenie v deň posledného termínu (výlet, exkurzia, aktivita); organizačné problémy (elektrina, kúrenie, voda...)



PRÍKLADY INOVÁCIÍ VO VZDELÁVACOM PROCESE

„Študentské karty“

- Zavádzanie študentských kariet do edukácie seniorov je príklad prenosu inovácie v rámci vysokej školy.

Môžeme využiť na rôzne účely:

- karta na obed; do knižnice; na autobus; na vlak...
- na vstup do prednáškovej miestnosti, vstup do budovy (COVID-19)



PRÍKLADY INOVÁCIÍ VO VZDELÁVACOM PROCESSE

„Virtuálne univerzity“

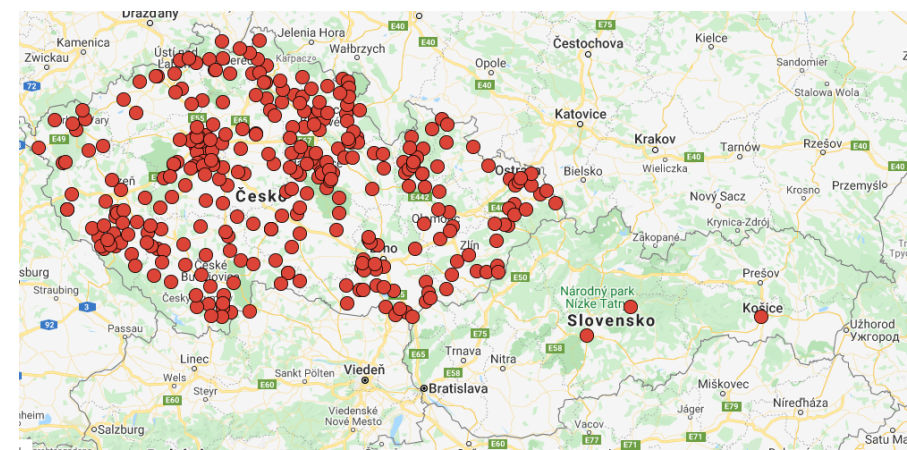
- Virtuálna Univerzita tretieho veku – ČZU Praha, Česká republika

ČR – 312 konzultačných stredísk

SR – 4 konzultačné strediska (UTV Zvolen, Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave, Denné centrum Brezno "Prameň", Verejná knižnica Jána Bocatia v Košiciach)

- Virtuálna Online univerzita tretieho veku – Univerzita Griffith v Brisbane, Austrália

350 pobočiek v Austrálii, Novom Zélande a Spojenom kráľovstve





INOVÁCIA VS INOVAČNÉ AKTIVITY

- 1) Inováciu manažéri a študenti UTV charakterizujú nasledovne: **postup, metóda, cesta na skvalitnenie a zatraktívnenie vzdelávacieho procesu.**
- 2) Pozitíva zavádzania inovácií do vzdelávacieho procesu sú charakterizované ako: **rast a aktivizácia seniora.**
- 3) Negatíva zavádzania inovácií do vzdelávacieho procesu: **ich veľké množstvo, veľké očakávania a vysoká miera IKT.**
- 4) Typy inovatívnych nástrojov môžeme rozdeliť na technické a netechnické.

Medzi technické môžeme jednoznačne zaradiť: **sociálne siete, aplikácie na komunikáciu, virtuálne UTV, dištančné UTV, študentské karty, informačné systémy...**

Netechnické sú: **medzigeneračná spolupráca, medzigeneračné vzdelávanie, „peer to peer“ vzdelávanie...**



ĎAKUJEM ZA POZORNOSŤ

Erik Selecký

Centrum ďalšieho
vzdelávania

Technická univerzita vo
Zvolene